

5 perspectieven op samenleven met vluchtelingen

Zijn we echt zo gepolariseerd?

POPULYTICS

What would you do?

Diagnose

Welke perspectieven hebben Nederlanders op een thema?

Dé Nederlander bestaat niet, zei onze koningin ooit.

Zijn we dan 18 miljoen hyperunieke individuen?

Nee, er zijn wel degelijk groepen inwoners die bepaalde perspectieven delen op thema's.

In deze serie maken we op basis van onze onderzoeken onder Nederlanders een diagnose van waardensystemen op een bepaald thema.

In deze editie...

Waardendiagnose

Samenleven met vluchtelingen

Een divers rijtje

Over het onderwerp vluchtelingen hebben we bijna 7.000 inwoners bevraagd in vijf gemeenten

We zijn momenteel in nog twee gemeenten bezig.

Eindhoven	2023	3.373
Duiven	2024	904
Westervoort	2024	569
Zevenaar	2024	1.039
Kampen	2025	1.088

Op de stoel van de wethouder

In elke gemeente bespraken we* onderwerpen die op gemeentelijk niveau spelen

- Hoe kijkt u tegen vluchtelingen in onze gemeente?
- Hoe leven we in onze gemeente samen met vluchtelingen?
- Wat zijn prioriteiten en zorgen? Uw voorwaarden en verwachtingen?

- Vindt u dat er meer/minder vluchtelingen in Nederland moeten zijn?

Dat is een vraag voor de landelijke politiek.

* We gebruikten de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE). In een digitale PWE-raadpleging zitten inwoners op de stoel van een bestuurder of politicus en maken zij dezelfde beleidskeuze.

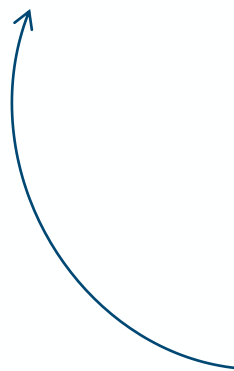
**We zagen dat
Nederlanders een aantal
verschillende
perspectieven hebben
op samenleven met
vluchtelingen**

**We zien dan ook niet één
gemiddelde
Nederlander...**

**... maar vijf gemiddelde
Nederlanders**

Wie zijn die vijf gemiddelde Nederlanders? Welke perspectieven hebben ze?

Het is een
spectrum.
Perspectieven
overlappen
vaak

Perspectief A

Kritisch en weinig vertrouwen

- Deze inwoners hebben een negatieve houding tegenover vluchtelingen. Zij geven veelal aan dat zij geen enkele vorm van opvang willen. Soms geven zij aan dat er veel Nederlanders zijn die het niet ruim hebben. Dáár willen ze prioriteit aan geven.
- Zij doen vaak niet mee met het inhoudelijke deel van onze onderzoeken, omdat zij weinig vertrouwen hebben dat hun deelname invloed heeft op het besluit van hun gemeente. Of hebben er weinig vertrouwen in dat er ruimte is voor hun kritische mening.
- Ongeveer 15% van de inwoners in onze onderzoeken valt in deze groep.

Vol is vol.

Alsof er wat mee gedaan wordt. Er zijn er veel te veel.

Perspectief B

Actieve weerstand

- Net als de vorige groep hebben deze inwoners een negatieve houding jegens vluchtelingen. Zij willen geen enkele vorm van opvang. Maar zij doen wél mee met het inhoudelijke deel van onze onderzoeken. Vooral om hun onvrede te uiten aan hun gemeente.
- Zij zijn vaak uitgesproken *tegen* opvang en *voor* remigratie. Zij geven veel prioriteit aan volledige en transparante informatievoorziening van hun gemeente. Ook veiligheid is een grote zorg.
- Zij vinden dat statushouders achteraan de rij moeten staan bij de verdeling van sociale huurwoningen, Nederlanders eerst. En dan vooral jongeren.
- 3% tot 5% van de inwoners in onze onderzoeken valt in deze groep.

Meer informatie is goed, want dan kunnen de inwoners er tegenin gaan om te voorkomen dat de vluchtelingen in onze gemeente komen.

Perspectief C

Onder voorwaarden en met verwachtingen ('nee, tenzij')

- Deze inwoners hebben een (licht) negatieve houding tegenover vluchtelingen. Maar zij staan open voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen vluchtelingen (zoals mensen uit oorlogsgebieden). Er is een mate van terughoudendheid, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken 'als het dan toch moet'.
- Deze inwoners hebben duidelijke verwachtingen van vluchtelingen. 'Voor wat hoort wat', bijvoorbeeld. Vluchtelingen moeten een bijdrage leveren aan de maatschappij in ruil voor onze gastvrijheid. Zij verwachten ook aanpassing aan de Nederlandse cultuur, normen en waarden. Voorrang voor vluchtelingen bij huurwoningen vinden ze vaak lastig.
- Ca. 35% van de inwoners zit in deze groep.

Echte vluchtelingen welkom, maar terug als het land weer veilig is. Met status welkom, maar aanpassen aan de cultuur.

Perspectief D

Onder voorwaarden en met verwachtingen ('ja, mits')

- Deze groep heeft een (licht) positieve houding tegenover vluchtelingen. Ook zij stellen voorwaarden aan opvang en samenleven, net als het vorige perspectief.
- Zo hebben zij ook expliciete verwachtingen over de inzet van vluchtelingen om te integreren, maar benoemen vaker dat vluchtelingen daar ook wat hulp bij nodig hebben. Zij hebben soms moeite met bepaalde rechten en beleid, zoals nareizen en gestapelde procedures.
- Vaak vinden deze inwoners dat statushouders recht hebben op een sociale huurwoning, maar in dezelfde rij moeten staan.
- Ongeveer 35% van de inwoners in onze onderzoeken deelt dit perspectief.

Verrijking voor de samenleving, mits goed begeleid waardoor de inburgering goed verloopt.

Perspectief E

Begripvol en welwillend

- Inwoners in deze groep hebben een positieve houding tegenover vluchtelingen.
- Zij maken zelden onderscheid tussen de opvang van verschillende soorten vluchtelingen: niemand kiest er immers vrijwillig voor om op de vlucht te gaan, zo redeneren zij. Zij kiezen vaak het perspectief van de vluchteling.
- Deze inwoners vinden dat statushouders een huurwoning moeten kunnen krijgen, waarbij ze een bepaalde mate van voorrang mogen krijgen. Ook vinden zij meer contact tussen autochtone Nederlanders en vluchtelingen belangrijk. Ze gebruiken vaak het woord ‘begrip’.
- Circa 10% van de inwoners in onze onderzoeken valt in deze groep.

Het is een morele plicht om vluchtelingen op te nemen

We zijn allemaal mensen en moeten elkaar helpen.

**We zien ook dat door
deze perspectieven heen
gedeelde voorwaarden
en verwachtingen lopen**

**Inwoners gebruiken andere
woorden en argumenten. Maar
willen vaak hetzelfde.**

**Bijvoorbeeld de wens dat
vluchtelingen de Nederlandse
taal en cultuur leren is breed
gedragen.**

Polarisatie tegengaan begint met luisteren

Gedeelde voorwaarden en verwachtingen zijn een startpunt. Hoe ga je in gesprek met inwoners met verschillende perspectieven?

Mark Beumer
mark@populytics.nl

Tom Geijssen
tom@populytics.nl

POPULYTICS

What would you do?